

96/32

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření státních podniků v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu, které jsou zachovány z důvodu nedořešených nároků oprávněných osob nebo z jiných důvodů

Kontrolní akce byla do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1996 zařazena Kolegiem NKÚ pod č. 96/32. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Alexandr Růžek.

Kontrolou bylo prověřeno hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky poskytnutými Fondem národního majetku ČR pro zajištění existence státních podniků (dále jen „s. p.“), které jsou zachovány z důvodu nedořešených nároků oprávněných osob nebo z jiných důvodů. Kromě toho byla prověřena správnost postupu při uvolňování těchto finančních prostředků Fondem národního majetku ČR. U kontrolovaných s. p. byla privatizace převážné části státního majetku ukončena. Provedení a důsledky privatizace ovlivnily následnou činnost těchto s. p., a proto byly prověřovány i aktualizované privatizační projekty (dále jen „p. p.“).

Kontrolované osoby:

I. státní podniky: Technometra Praha; ZPA Nová Paka; Továrny dětských vozidel Mělník; Rukavičkářské závody; TOS Žebrák; Tesla Kolín; Kovofiniš Ledec nad Sázavou; Isolit Jablonné nad Orlicí; Perla, bavlnářské závody (dále jen „Perla“); Továrny mlýnských strojů; Sklářský ústav; TIBA; Tesla Brno; Sigma Brno; Modeta, pletářské závody (dále jen „Modeta“); Kámen Třešť; Grafia; Zeveta Bojkovice; Stavomont Ostrava; Strojné dopravní služby Ostrava; Interier Praha; Labora Praha; Řempe Praha; VÚSTE - Servis; Armaturka Minerva; Sigma Lutín; Prefa Olomouc; Gala; Výzkumný ústav gumárenské a plastikařské technologie Zlín (dále jen „VÚGPT Zlín“), tj. celkem 29 s. p.;

II. Fond národního majetku ČR (dále jen „FNM“);

III. Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“).

Kontrolu provedly v období od dubna do srpna 1996 skupiny kontrolujících odboru průmyslu, dopravy a energetiky, odboru státního rozpočtu a závěrečného účtu a oblastních odborů NKÚ v Mladé Boleslavi, Berouně, Kutné Hoře, Pardubicích, Hradci Králové, Brně, Třebíči, Ostravě, Olomouci a ve Zlíně.

Námítky proti kontrolním protokolům podalo celkem 10 kontrolovaných osob a byly vypořádány rozhodnutími o námítkách vedoucími skupin kontrolujících. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách podaly s. p. Perla, s. p. Tesla Kolín a MPO. O odvoláních rozhodl usnesením senát NKÚ.

S e n á t N K Ú (ve složení: Ing. Alexandr Růžek - předseda, JUDr. František Bárta, Ing. Karel Bidlo, Ing. Jiří Kalivoda, Ing. Ladislav Zeman - členové) na svém zasedání, které se konalo dne 19. prosince 1996,

s c h v á l i l usnesením č. 96/32/250 kontrolní závěr v tomto znění:

I. Státní podniky

A. Hospodaření s majetkem státu

Při hospodaření s majetkem státu, ke kterému měly právo hospodaření, porušilo 6 s. p. uvedená ustanovení právních předpisů:

1. Sigma Lutín ustanovení § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, která mj. stanoví:

„Podniky nemohou mimo obvyklé hospodaření uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku, k němuž mají právo hospodaření ...“

„Výjimky z ustanovení odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit příslušná vláda ...“,

tím, že v roce 1993 převedla vlastnictví hydraulického nakladače v zůstatkové hodnotě 30 286 Kč a pojízdné díže v zůstatkové hodnotě 43 000 Kč mimo obvyklé hospodaření na jiné organizace než státní, aniž by k tomu měla udělena výjimku vlády ČR;

2. Modeta a Grafia ustanovení § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb., ve znění zákona č. 210/1993 Sb., která mj. stanoví:

„Podniky nemohou uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku sloužícího k provozování jejich podnikatelské nebo jiné hospodářské činnosti, ... k němuž mají právo hospodaření, nakládat se svými majetkovými účastmi na podnikání právnických osob, ani tyto zakládat či majetek do podnikání těchto osob nově vkládat ...“

„Výjimky z ustanovení první věty odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit vláda.“,

tím, že:

- Modeta převedla v září roku 1993 vlastnictví pletacího stroje v zůstatkové hodnotě 375 664 Kč, aniž by k tomu měla udělena výjimku vlády ČR;

- Grafia uzavřela v červnu roku 1994 společenskou smlouvu o založení společnosti s r. o. a vložila do této společnosti vklad ve výši 30 000 Kč, aniž by k tomu měla udělena výjimku vlády ČR;

3. Zeveta Bojkovice ustanovení § 45 odst. 3 zákona č. 92/1991 Sb., ve znění zákona č. 210/1993 Sb., která mj. stanoví:

„Podniky mohou uzavírat nájemní smlouvy a jiné smlouvy o užívání majetku uvedeného v § 1 jinými osobami jen na dobu do dne zrušení podniku bez likvidace nebo vynětí části majetku podniku podle § 11 odst. 1 ...“,

tím, že uzavřela v říjnu roku 1995 smlouvu o nájmu pozemku neuvedeného v p. p. o výměře 7 512 m² fyzickým osobám na dobu určitou do doby uskutečnění smlouvou předpokládaného prodeje pozemku těmto fyzickým osobám a nikoli do doby uvedené podle citovaného ustanovení. Nájemní smlouva zavázala nájemce zaplatit nájemné jednorázově, a to až po podpisu kupní smlouvy uvedeného pozemku. V případě ukončení nájemního vztahu se nájemce zavázal vypořádat pohledávky do 3 měsíců;

4. Sigma Brno a Interier Praha ustanovení § 15 odst. 1 vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, které stanoví:

„Při výkonu práva hospodaření s pohledávkou státu je organizace povinna plnit povinnosti stanovené v § 73 hospodářského zákoníku.“,

když ustanovení § 73 zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, mj. stanoví:

„Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny ...“,

tím, že:

Sigma Brno nevybíhala pohledávky státu v celkové výši 3 535 459 Kč za pronájem nebytových prostor, pozemků a hmotného investičního majetku (dále jen „HIM“) a neúčtovala nájemcům poplatky z prodlení, jak to umožňovaly nájemní smlouvy. Další pohledávku ve výši 475 929 Kč vymáhala, ale neúčtovala poplatky z prodlení, jak to umožňovala nájemní smlouva;

Interier Praha nevybíhala pohledávky státu ve výši 340 951 Kč a 92 451 Kč za pronájem nebytových a bytových prostor. K druhé pohledávce neúčtoval nájemci poplatky z prodlení, jak to umožňovala nájemní smlouva;

5. Labora Praha a Sigma Lutín ustanovení § 3 odst. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, která mj. stanoví:

„Pronajímatel může nebytový prostor přenechat k užívání jinému (dále jen 'nájemce') smlouvou o nájmu (dále jen 'smlouva').“

„Nebytové prostory se pronajímají k účelům, ke kterým jsou stavebně určeny. Místnosti určené k provozování obchodu a služeb lze pronajímat po předchozím souhlasu národního výboru ...“

„Smlouva musí mít písemnou formu ...“

„Pokud je smlouva uzavřena bez souhlasu ... podle odst. 2 nebo neobsahuje náležitosti podle odstavce 3, je neplatná.“,

tím, že:

- Labora Praha přenechala k užívání nebytové prostory společnosti s r. o., aniž by se společností uzavřela smlouva o nájmu, a neúčtovala ji nájemné ve výši 154 000 Kč;

- Sigma Lutín si před uzavřením 4 smluv o nájmu nebytových prostor nevyžádala souhlas k pronájmu prostor určených k provozování obchodní činnosti a služeb od příslušného orgánu územní samosprávy;

6. Interier Praha ustanovení § 686 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, které mj. stanoví:

„Nájemní smlouva musí obsahovat označení předmětu a rozsahu užívání, výši nájemného a výši úhrady za plnění spojená s užíváním bytu nebo způsob jejich výpočtu ...“,

tím, že uzavřel k 6 bytovým jednotkám nájemní smlouvu, která však neobsahovala označení předmětu a rozsah užívání, výši nájemného a výši úhrady za plnění spojené s užíváním bytů nebo způsob jejich výpočtu.

B. Privatizace

Hospodaření kontrolovaných s. p. bylo ovlivněno průběhem privatizace. Při vypracování aktualizace schválených p. p. a při provádění převodů privatizovaného majetku na FNM, popřípadě na nové nabyvatele porušilo 13 s. p. uvedená ustanovení právních předpisů:

1. Zeveta Bojkovice, Isolit Jablonné nad Orlicí, VÚGPT Zlín, Stavomont Ostrava, Perla, Grafia, Modeta a ZPA Nová Paka ustanovení § 1 vyhlášky MSNMP ČR č. 324/1991 Sb., kterou se stanoví závazná osnova pro vypracování privatizačního projektu, ve znění pozdějších předpisů, které mj. stanoví:

„Při vypracování privatizačního projektu podniku nebo privatizačního projektu majetkové účasti státu na podnikání jiných právnických osob postupují podniky, jichž se privatizace týká, ... podle závazné osnovy pro vypracování privatizačního projektu uvedené v příloze této vyhlášky.“

V příloze č. 1 vyhlášky - v bodě 1 části „Úvod“ a v bodě 10 části „Formulář č. 4 (B)“ - je mj. uvedeno:

„Zpracovatel privatizačního projektu postupuje v zásadě v následujících krocích:

1. Vymezení majetku ... určeného k privatizaci podle tohoto projektu [Formuláře č. 2(A) až (C)].“

„10. Nehmotná aktiva, která nejsou vedena v účetnictví

Označení a stručný charakter

Odhad hodnoty v Kčs ...“

Ustanovení vyhlášky bylo porušeno tím, že uvedené s. p. v rozporu s ustanovením § 6 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb., které stanovuje, co je obsahem p. p., nevymezily správně v p. p. veškerý majetek:

- Zeveta Bojkovice pozemky ve výměře 29 239 m² v účetní hodnotě 175 060 Kč;
- Isolit Jablonné nad Orlicí zhodnocení majetku rekonstrukcí a modernizací nástrojárny v účetní hodnotě 3 400 000 Kč (rovněž jednoznačně nespecifikoval, zda závazky na dekontaminaci složek životního prostředí se vztahují k privatizovanému majetku neřešenému p. p.);
- VÚGPT Zlín závazek ve výši 4 290 250 Kč;
- Stavomont Ostrava závazek ve výši 5 271 000 Kč;
- Perla nehmotná aktiva (software, vynálezy a licenci) ve výši 4 025 360 Kč;
- Grafia odhad hodnoty nehmotných aktiv (ochranné známky);
- Modeta účetní stavy HIM;
- ZPA Nová Paka HIM v účetní hodnotě 4 531 790 Kč. Následným novým oceněním snížila hodnotu nepoužitelných zásob pro podnikatelské účely oproti hodnotě uvedené v aktualizovaném p. p. o 766 048 Kč;

2. Továrny mlýnských strojů, Továrny dětských vozidel Mělník, Technometra Praha a VÚSTE - Servis ustanovení § 1 vyhlášky MSNMP ČR č. 324/1991 Sb. (citace viz bod B1) a ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb., ve znění zákona č. 92/1992 Sb., které stanoví:

„S vlastnickým právem k privatizovanému majetku přecházejí na jeho nabyvatele i jiná práva a závazky související s privatizovaným majetkem.“,

tím, že nevymezily závazky v aktualizovaných p. p. a nepřevedly je na FNM:

- Továrny mlýnských strojů nepřevedly v roce 1992 závazek ve výši 16 644 000 Kčs;
- Továrny dětských vozidel Mělník nepřevedly v roce 1992 závazek ve výši 100 000 Kčs;
- Technometra Praha nepřevedla v roce 1994 závazek ve výši 72 263 Kč;
- VÚSTE - Servis nepřevedl v roce 1994 závazek ve výši 6 743 000 Kč.

K zabezpečení převodu závazků byli též zavázáni pověřenci FNM (určení k předání věcí a k sepsání zápisu o předání a převzetí majetku včetně závazků) v dokumentu stanovujícím jejich pověření. V některých případech (viz část. II tohoto kontrolního závěru) byl statutární orgán s. p. a pověřenec FNM jedna a tatáž osoba;

3. TOS Žebrák, Zeveta Bojkovice a Grafia ustanovení § 16 zákona č. 92/1991 Sb., které stanoví:

„Práva z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví se převádějí na základě smlouvy uzavřené mezi nabyvatelem a podnikem.“,

tím, že v období od převodu privatizovaného majetku na nabyvatele do doby ukončení kontroly neuzavřely

bezodkladně smlouvy o převodu práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví (dále jen „smlouva o převodu práv“), jak k tomu byly zavázány rozhodnutím příslušného ministra:

- TOS Žebrák neuzavřel smlouvu o převodu práv oceněných v p. p. ve výši 4 500 000 Kč;
- Zeveta Bojkovice neuzavřela smlouvu o převodu práv oceněných v p. p. ve výši 82 832 770 Kč;
- Grafia neuzavřela smlouvu o převodu práv (v p. p. nebyla jejich hodnota uvedena).

C. Hospodaření s finančními prostředky dotací z FNM

Při nakládání s finančními prostředky dotací z FNM porušily

Továrny mlýnských strojů, TIBA, Prefa Olomouc, TOS Žebrák, Isolit Jablonné nad Orlicí, Perla, Labora Praha a Kovofiniš Ledec nad Sázavou ustanovení § 18 písm. b) bodu 3 zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění zákona č. 210/1993 Sb., které mj. stanoví:

„Majetek Fondu tvoří součást státního rozpočtu České republiky a lze jej použít k těmto účelům: ...

b) v souladu s rozhodnutím vlády ...

3. k financování výdajů na činnost státních podniků, jejichž část byla zprivatizována a které je nezbytně nutné zachovat, např. z důvodů nedořešených nároků oprávněných osob podle zvláštních předpisů ...“,

tím, že finanční prostředky ve výši 10 171 314 Kč poskytnuté jim FNM (prostřednictvím MPO jako zakladatele) nepoužily ke stanovenému účelu. Tyto prostředky jim byly poskytovány v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 25. 11. 1992 č. 658, o postupu řešení finančních a personálních problémů státních podniků, které je nezbytně nutné zachovat z důvodů nedořešených nároků oprávněných osob nebo z jiných zákonem stanovených důvodů, a dalšími usneseními vlády ČR, která vždy schvalovala (na návrh žádajícího s. p. a na doporučení zakladatele) finanční prostředky dotace z FNM (dále jen „prostředky FNM“) na určité období každému jednotlivému s. p. Např.:

- Továrny mlýnských strojů použily v letech 1994 a 1995 prostředky FNM v celkové výši 3 429 306 Kč zejména k úhradě závazků, které měly být v letech 1993 a 1994 převedeny na nabyvatele privatizovaného majetku;
- TIBA použila v letech 1993 a 1994 prostředky FNM v celkové výši 4 056 703 Kč k úhradě úroků z prodlení za nesplacení krátkodobých úvěrů na zásoby převedené v roce 1993 na FNM a dále na nabyvatele privatizovaného majetku;
- Prefa Olomouc použila v roce 1994 prostředky FNM ve výši 224 000 Kč k úhradě úroků z úvěru na výstavbu závodu Bystrovany. Avšak úvěr i majetek závodu Bystrovany přešly již v roce 1993 na FNM a dále na nabyvatele privatizovaného majetku;

- Labora Praha poskytla v roce 1995 z prostředků FNM krátkodobý bezúročný úvěr ve výši 150 000 Kč společnosti s r. o.;
- Kovofiniš Ledec nad Sázavou poskytl v roce 1995 z prostředků FNM úvěr ve výši 1 520 000 Kč akciové společnosti.

D. Vedení účetnictví

Při vedení účetnictví, které bylo kromě jiného výchozím podkladem pro vypracování p. p. a jejich aktualizaci a pro převody majetku a práv, porušilo 26 s. p. dále uvedená ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví:

1. Zeveta Bojkovice a Továrny dětských vozidel Mělník ustanovení § 2, které mj. stanoví:

„Účetní jednotky účtují v soustavě podvojného nebo jednoduchého účetnictví o stavu a pohybu majetku a závazků, o rozdílu majetku a závazků, o nákladech a výnosech nebo výdajích a příjmech a o výsledku hospodaření (předmět účetnictví); ...“,

když ustanovení § 36 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, mj. stanoví:

„Podnikatelé zapsaní v obchodním rejstříku ... účtují v soustavě podvojného účetnictví ...“,

tím, že:

- Zeveta Bojkovice nevedla od 1. 8. 1992 do 16. 5. 1996 podvojně účetnictví (v té době měla právo hospodaření k majetku státu v účetní hodnotě nejméně ve výši 2 134 821 Kč);
- Továrny dětských vozidel Mělník nevedly od 1. 5. 1992 do 31. 12. 1994 podvojně účetnictví (v té době měly právo hospodaření k majetku státu v účetní hodnotě nejméně ve výši 2 050 000 Kč);

2. Modeta, Kámen Třešť, Rukavičkářské závody, TOS Žebrák, Armaturka Minerva, Stavomont Ostrava, Strojně dopravní služby Ostrava, Interier Praha, Labora Praha, TIBA, Kovofiniš Ledec nad Sázavou, Tesla Kolín, VÚSTE - Servis, Řempe Praha, Technometra Praha, Továrny mlýnských strojů, Grafia, VÚGPT Zlín, Zeveta Bojkovice, Isolit Jablonné nad Orlicí, Továrny dětských vozidel Mělník, ZPA Nová Paka a Gala (celkem 23 s. p.) ustanovení § 7 odst. 1, 2, 3 a 4, která stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je úplně, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a

účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky.“

„Účetnictví účetní jednotky je správné, jestliže účetní jednotka s přihlédnutím ke všem okolnostem účetního případu neporušila povinnosti uložené jí tímto zákonem.“,

tím, že např.:

- Modeta neúplně a nesprávně zaúčtovala vyřazený majetek, a to na účtu oprávek k budovám, halám a stavbám o 608 000 Kč méně, na účtu oprávek k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí o 555 000 Kč více a na účtu pozemky o 97 000 Kč méně, než bylo v předávacích rozvahách a účtech hlavní knihy. Bez dokladů o zařazení přeúčtovala samostatné movité věci a soubory movitých věcí na účet budovy, haly a stavby částku 1 420 892 Kč. Bez doložení likvidačními protokoly zúčtovala vyřazení drobného HIM v hodnotě 138 057 Kč;
- Rukavičkářské závody neúčtovaly o pozemcích ve výměře 18 432 m² v hodnotě 351 120 Kč;
- Interier Praha bez doložení likvidačními protokoly zaúčtoval vyřazení neupotřebitelného HIM v zůstatkové ceně 198 055 Kč a neúčtoval prodej neupotřebitelného HIM v prodejní ceně 53 842 Kč do účetního období roku 1995 a uvedený HIM vedl ještě v roce 1996 v účetnictví;
- VÚSTE - Servis k 31. 12. 1994 bez doložení snížil základní jmění o ztrátu z hospodářského výsledku za rok 1993 ve výši 6 743 000 Kč, čímž došlo k ovlivnění údajů v rozvahách k 31. 12. roku 1994 a 1995;
- Zeveta Bojkovice vykázala základní jmění stav o 6 346 255 Kč nižší, než byla skutečnost, a nezaúčtovala dům v pořizovací ceně 2 134 821 Kč, čímž došlo k ovlivnění údajů v zahajovací rozvaze k 1. 5. 1992;
- Grafia nezaúčtovala svoji majetkovou účast na podnikání společnosti s r. o. ve výši 30 000 Kč, neocenila ochranné známky a neúčtovala o nich;

3. Řempe Praha, TOS Žebrák, Strojně dopravní služby Ostrava, TIBA a Tesla Kolín ustanovení § 13 odst. 1 písm. a), které stanoví:

„Účetní jednotky účtující v soustavě podvojného účetnictví účtují:

a) v deníku (denicích), v němž účetní zápisy uspořádají z hlediska časového (chronologicky) a jímž prokazují zaúčtování všech účetních případů v účetním období ...“,

tím, že:

- Řempe Praha v účetním období roku 1992, TOS Žebrák v období let 1993 a 1994, Strojně dopravní služby Ostrava v období let 1993 a 1994 a TIBA v období let 1993 až 1995 nevedly deníky, a tím neprokázaly zaúčtování všech účetních případů;
- Tesla Kolín za období let 1992 až 1995 neprokázala časové uspořádání účetních zápisů v denicích;

4. TIBA, Modeta, TOS Žebrák, Kovofiniš Ledec nad Sázavou, Kámen Třešť a Zeveta Bojkovice ustanovení § 29 odst. 1 zákona, které mj. stanoví:

„Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné ... účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

tím, že TIBA, Modeta, Kámen Třešť a Kovofiniš Ledec nad Sázavou ke dni 31. 12. 1993 a ke dni 31. 12. 1994, TOS Žebrák ke dni 31. 12. 1994 a ke dni 31. 12. 1995 a Zeveta Bojkovice ke dni 31. 12. 1993, ke dni 31. 12. 1994 a ke dni 31. 12. 1995 při řádné účetní závěrce neověřily inventarizaci, zda účetní stav majetku a závazků odpovídá skutečnosti;

5. Továrny dětských vozidel Mělník, Tesla Brno, Stavomont Ostrava, Armaturka Minerva, Kámen Třešť, Sklářský ústav, Labora Praha a Interier Praha ustanovení § 29 odst. 1, které mj. stanoví:

„Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni ... mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

a od 1. 1. 1993 ustanovení čl. I odst. 1 a 2 přílohy č. 1 Opatření Ministerstva financí č. j. 281/2020/1993, kterým se stanoví postup v účetnictví a při inventarizaci majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby, uveřejněného ve Finančním zpravodaji č. 1/1993 a vyhlášeného oznámením v částce 22 Sbírky zákonů, ročník 1993 (dále jen „Opatření“), která mj. stanoví:

„K datu předcházejícímu den přechodu majetku na Fond národního majetku ČR... podnik uzavře účetní knihy a sestaví účetní závěrku ...“

„Účetní závěrka podle odst. 1 musí být podložena inventarizacemi majetku a závazků podle § 29 odst. 1 ...“

tím, že Továrny dětských vozidel Mělník, Tesla Brno a Stavomont Ostrava ke dni 30. 4. 1992, Armaturka Minerva ke dni 30. 9. 1992, Kámen Třešť ke dni 31. 10. 1992, Sklářský ústav ke dni 30. 4. 1993, Labora Praha ke dni 17. 3. 1994 a Interier Praha ke dni 30. 6. 1994, tj. ke dni mimořádné závěrky, která předcházela dni přechodu majetku na FNM, neověřily inventarizaci, zda veškerý stav majetku a závazků odpovídá skutečnosti;

6. Interier Praha a Isolit Jablonné nad Orlicí ustanovení § 30 odst. 1 a 3, která mj. stanoví:

„Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku hmotné povahy ..., nebo dokladovou u závazků a u ostatních složek majetku ...; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech ...“

„Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.“

tím, že:

- Interier Praha, přestože při fyzické inventuře zjistil chybějící HIM v pořizovací ceně 1 435 530 Kč, tento inventarizační rozdíl nevyúčtoval;
- Isolit Jablonné nad Orlicí nezjistil skutečný stav majetku dokladovou inventurou a nevyúčtoval inventarizační rozdíly ve výši 3 400 000 Kč;

7. Modeta, VÚSTE - Servis, Řempe Praha a Armaturka Minerva ustanovení § 4 odst. 2 zákona, které mj. stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ..., které stanoví federální ministerstvo financí a vyhlášené je oznámením o jejich vydání ve sbírce zákonů.“

a Opatření Federálního ministerstva financí č. j. V/20 100/1992 ze dne 15. 7. 1992, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro podnikatele, vyhlášeného oznámením v částce 106 Sbírky zákonů, ročník 1992, ve znění pozdějších změn a doplňků (dále jen „účtová osnova“),

tím, že:

- Modeta nedodržela ustanovení účtové třídy 0 - Investiční majetek čl. IX odst. 1 přílohy č. 2 účtové osnovy, které mj. stanoví:

„Hmotný investiční majetek se zaúčtuje na příslušný účet hmotného investičního majetku podle jeho zařazení dle příslušných tříd a oborů ...“

Zaúčtovala nesprávně likvidaci HIM - stroje a zařízení ve výši 23 800 Kč na účet Budovy, haly a stavby;

- VÚSTE - Servis a Řempe Praha nedodržely ustanovení účtové třídy 2 - Finanční účty čl. III odst. 3 bodu 3.1 přílohy č. 2 účtové osnovy, které stanoví:

„221 - Bankovní účty

(3.1) Na tomto účtu se účtuje stav a pohyb peněžních prostředků účetní jednotky v bankách.“

- VÚSTE - Servis neúčtoval o příjmu 80 000 Kč a Řempe Praha neúčtovalo o příjmu 17 400 000 Kč poskytnutých z prostředků FNM na příslušném účtu;

- Armaturka Minerva nedodržela ustanovení účtové třídy 5 - Náklady čl. I odst. 3 písm. a) přílohy č. 2 účtové osnovy, které mj. stanoví:

„Pokud ve vyúčtováních (fakturách) za přijaté služby nebo nákladech zúčtovaných podle jiných dokladů budou zahrnuty také částky, které nepatří do nákladů účetní jednotky ..., lze postupovat takto:

a) zjistí-li se před zaúčtováním příslušných vyúčtování (faktur) nároky, které mají ... účetní jednotky uhradit, částky takových nároků se zaúčtují přímo na příslušné účty v účtové třídě 3 - Zúčtovací vztahy ...“

Zaúčtovala do nákladů v letech 1993 až 1995 leasingové splátky za dodávku technologie kování v celkové částce 104 703 548 Kč přesto, že podle dohody ze dne 7. 6. 1993 uzavřené se společností s r. o. převzala společnost z titulu převzetí této technologie i závazky.

V dohodě se společnost zavázala uhradit také závazky, které vzniknou neplněním úhrady úroků, sankcí a škod. Armaturka Minerva účtovala sankční poplatky ve výši 8 800 962 Kč do svých nákladů.

E. Ostatní zjištění

1. Tesla Brno, Modeta, Isolit Jablonné nad Orlicí, Stavomont Ostrava, VÚGPT Zlín, Armaturka Minerva, VÚSTE - Servis, Továrny dětských vozidel Mělník, TIBA, Technometra Praha (celkem 11 s. p.) nenaplnily ustanovení § 28 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb., které stanoví:

„Do obchodního rejstříku se запиše bez zbytečného odkladu také změna nebo zánik zapisovaných skutečností.“,

tím, že po provedeném převodu majetku v rámci privatizace dosud buď vůbec nepředložily příslušnému rejstříkovému soudu návrh na zápis změny kmenového jmění do obchodního rejstříku, nebo předložily návrh v nesprávné výši, a to přesto, že k tomu byly rozhodnutími ministra průmyslu a rozhodnutími ministra průmyslu a obchodu zavázány, a dále:

- Továrny dětských vozidel Mělník a TIBA nepředložily příslušnému rejstříkovému soudu návrh na zápis změn statutárních orgánů;
- Technometra Praha nepředložila příslušnému rejstříkovému soudu návrh na zápis změny obchodního jména a sídla organizace.

2. Modeta porušila ustanovení § 238 odst. 1 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, které mj. stanoví:

„Dohodu o pracovní činnosti je zaměstnavatel povinen uzavřít písemně ... V dohodě musí být uvedeny sjednané práce, sjednaná odměna za vykonanou práci ...“,

tím, že v roce 1995 uzavřela dohody o pracovní činnosti, ve kterých nebyly uvedeny sjednané práce a odměny za vykonanou práci.

3. Strojně dopravní služby Ostrava porušily ustanovení § 10 odst. 1 písm. d) zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), které mj. stanoví:

„Vlastníci a jiní oprávnění jsou povinni ...

d) ohlásit katastrálnímu úřadu změny údajů katastru týkající se jejich nemovitostí, a to do 30 dnů ode dne jejich vzniku a předložit listinu, která změnu dokládá; ...“,

tím, že neohlásily změnu údajů katastru týkajících se nalezených pozemků ve stanovené lhůtě.

4. Kovofiniš Ledec nad Sázavou porušil ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, které mj. stanoví:

„Kromě vlastníka mají právo užívat půdu jiné osoby jen na základě smlouvy uzavřené s vlastníkem nebo na základě smlouvy uzavřené s pozemkovým fondem ...“,

tím, že v roce 1995 pronajal bez právního důvodu společnosti s r. o. pozemek (orná půda) o výměře 1 841 m², ačkoliv pozemek přešel ze zákona č. 229/1991 Sb. na Pozemkový fond ČR, který jej jako jediný mohl pronajmout.

5. Kámen Třešť a Armaturka Minerva použily prostředky FNM nehospodárně tím, že:

- Kámen Třešť uhradil v roce 1995 a 1996 platby za vedení účetnictví v celkové výši 60 800 Kč, tj. průměrně 8 000 Kč za měsíc, ačkoliv do června 1995 vedla účetnictví pracovnice ve vedlejších pracovních poměrech za 400 Kč měsíčně;
- Armaturka Minerva uhradila v roce 1993 za vedení účetnictví nepřiměřenou částku ve výši 338 120 Kč. V období dvou měsíců (leden a únor) bylo s. p. účtováno 3 160 odpracovaných hodin (měsíční pracovní doba 17 pracovníků), což vůbec neodpovídalo potřebám vedení účetnictví po ukončené privatizaci (říjen 1992). V téže roce, kdy už nevyvíjela žádnou výrobní a obchodní činnost, uhradila nájemné za reklamní plochy v celkové výši 220 000 Kč.

II. Fond národního majetku

Při realizaci schválených a aktualizovaných p. p. kontrolovaných s. p. nesplnil důsledně FNM dále uvedená ustanovení zákona č. 92/1991 Sb., usnesení vlády ČR č. 658 a neodůvodněně oddálil realizaci p. p., a to:

1. ustanovení § 5 a § 13, která mj. stanoví:

„Převod majetku podle tohoto zákona se provádí podle schváleného privatizačního projektu podniku ...“

„Při prodeji majetku fondu nelze poskytnout zvýhodnění ...“,

tím, že část majetku s. p. Tesla Brno, tzv. divizi SNMR, privatizoval FNM v roce 1992 přímým prodejem, avšak bez nutného souhlasu vlády ČR.

Majetek měl být prodán na základě veřejné soutěže, jak to bylo stanoveno schváleným p. p. Veřejná soutěž byla sice uskutečněna, avšak vítěz soutěže od koupě odstoupil a FNM pak na základě rozhodnutí ministra pro správu národního majetku a jeho privatizaci prodal divizi SNMR družstvu, které ani nebylo účastníkem soutěže.

Dále tím, že při přímém prodeji části majetku s. p. Tesla Brno (závod výrobní divize a závod divize SNMR) v roce 1992 snížil nabyvateli - družstvu (vítězi veřejné soutěže jen na závod výrobní divizi) na základě rozhodnutí ministra pro správu národního majetku a jeho privatizaci kupní cenu za oba závody - cenu stanovenou veřejnými soutěžemi ve výši 31 300 000 Kčs - na 11 722 000 Kčs, a to o závazky divize SNMR ve výši 19 578 000 Kčs.

Původnímu vítězi veřejné soutěže na divizi SNMR toto zvyhodnění FNM neposkytl;

2. ustanovení § 15 odst. 1 zákona, které stanoví:

„S vlastnickým právem k privatizovanému majetku přecházejí na jeho nabyvatele i jiná práva a závazky související s privatizovaným majetkem.“,

tím, že

- kupní smlouvy uzavřené mezi FNM a nabyvateli privatizovaného majetku s. p. Tesla Brno neobsahovaly ujednání o tom, že hodnota prodáváného majetku musí být ke dni prodeje, tj. k 30. 6. 1992, upravena dle skutečného stavu majetku a závazků. Hodnota nepřevzatých závazků nabyvatelem ke dni prodeje činila 171 266 000 Kčs, k 31. 3. 1996 však vzrostla na 513 018 000 Kč;
- kupní smlouvy uzavřené mezi FNM a nabyvateli privatizovaného majetku s. p. Modeta neobsahovaly ujednání o převodu závazků (splácení úvěrů) ve výši 33 333 000 Kč, jak to stanovil schválený a aktualizovaný p. p. Úroky a sankce za nesplacený úvěr k 31. 3. 1996 činily 7 947 000 Kč;

3. ustanovení čl. II.4 přílohy k usnesení vlády ČR č. 658, které stanoví:

„FNM jmenuje osoby, které budou vystupovat jeho jménem při postupu podle § 21 zákona č. 92/1991 Sb., po konzultaci se zakladatelem, aby zamezil situacím, kdy jedna osoba vystupuje jménem podniku i jménem FNM.“,

tím, že v 15 případech z 29 kontrolovaných s. p. pověřil ředitele s. p. k předání věcí a sepisování zápisu o převzetí privatizovaného majetku. Z toho ve 4 případech byl FNM pověřen ředitel s. p., který byl zároveň statutárním orgánem společnosti, jež byla nabyvatelem privatizovaného majetku. Jednalo se o s. p.: Perla (generální ředitel a. s. a člen představenstva a. s.), Armaturka Minerva (jednatel společnosti s r. o.), Sigma Brno (člen představenstva a. s.) a Interier Praha (ředitel a. s. a předseda představenstva a. s.). V těchto případech byl ředitel s. p. podle ustanovení § 21 zákona č. 92/1991 Sb. odpovědný FNM a zároveň podle § 18 zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku, orgánem s. p. a podle obchodního zákoníku statutárním orgánem společnosti s r. o. nebo a. s.

4. FNM bez zřejmého důvodu oddálil realizaci schváleného a aktualizovaného p. p. tím, že od září roku

1995 do doby ukončení kontroly nevyhlásil veřejnou soutěž na zbývající část majetku s. p. Modeta, tj. na závod v Horní Cerekvi a prodejny v Jihlavě. Po odstoupení schváleného nabyvatele pro přímý prodej majetku bylo rozhodnutím ministra pro správu národního majetku a jeho privatizaci stanoveno privatizovat majetek formou veřejné soutěže. Oddálení privatizace majetku ovlivnilo hospodaření s. p. V roce 1995 vykázal ztrátu ve výši 27 944 000 Kč a za I. čtvrtletí 1996 už ve výši 15 260 000 Kč.

III. Ministerstvo průmyslu a obchodu

Při procesu aktualizace schválených p. p., při realizaci převodu privatizovaného majetku a při posuzování účelnosti a kontrole vynaložených prostředků FNM bylo u MPO zjištěno:

1. MPO ve vztahu k ustanovení § 7 odst. 1 a § 6 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb., která mj. stanoví:

„Za vypracování návrhu privatizačního projektu podniku odpovídá zakladatel ...“

„Privatizační projekt podniku je souhrn ekonomických, technických, majetkových, časových a dalších údajů ...“,

důsledně neplnilo ustanovení části II. odst. 2 písm. c) usnesení vlády ČR ze dne 13. 5. 1992 č. 355, ke zprávě z kontroly uplatňování zákona č. 92/1991 Sb., o převodu majetku státu na jiné osoby, kde vláda ministrům zakladatelům ukládá:

„Zvýšit účinnost kontroly předkládaných privatizačních projektů tak, aby odpovídaly závazné osnově a dalším platným předpisům ...“,

ustanovení odst. 1 až 3 oddílu „Aktualizace schválených projektů zahrnuje především:“ přílohy k usnesení vlády ČR ze dne 18. 11. 1992 č. 644, o postupu při provádění aktualizace schváleného privatizačního projektu, která mj. stanoví:

„Aktualizaci údajů o privatizovaném majetku provedenou na základě údajů poslední pololetní nebo roční účetní závěrky ...“

„Upřesnění údajů o hmotném majetku privatizovaného subjektu, který není veden v účetnictví, včetně rozšíření privatizovaného majetku o položky, které budou zahrnuty do jeho účetnictví na základě Opatření FMF ...“

„Zpracování veškerých podmínek uvedených v rozhodnutí o schválení projektů.“,

a ustanovení částí E a E2 bod 9 přílohy k usnesení vlády ČR ze dne 6. 10. 1993 č. 568, o dalším postupu při privatizaci podle zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, a zákona České národní rady č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodu majetku státu na jiné osoby a o Fondu ná-

rodního majetku České republiky, ve znění usnesení vlády ČR ze dne 13. 7. 1994 č. 393, která mj. stanoví:

„Aktualizace zahrnuje především kontrolu věcné správnosti podkladů, které budou sloužit k realizaci daného rozhodnutí o privatizaci ..., zpracování podmínek uvedených v rozhodnutí o privatizaci do podkladů předávaných k realizaci rozhodnutí a zaktualizování údajů poslední roční účetní závěrky. Zakladatel může v případě potřeby vyžádat po privatizovaném subjektu zpracování mimořádné účetní závěrky v rozsahu roční účetní závěrky.“

„Privatizovaný subjekt ... připraví aktualizované podklady do 14 dnů po obdržení rozhodnutí o privatizaci a předá je zakladateli. Zakladatel zkontroluje věcnou správnost podkladů a předá je neprodleně Ministerstvu.“

[pojmem „Ministerstvo“ je zde míněno Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci],

tím, že při kontrole věcné správnosti nezajistilo odstranění nedostatků zjištěných u s. p. a uvedených v části I body B1 a B2.

2. MPO důsledně nezabezpečilo dodržení ustanovení § 15 odst. 1 a § 16 zákona č. 92/1991 Sb., která stanoví:

„S vlastnickým právem k privatizovanému majetku přecházejí na jeho nabyvatele i jiná práva a závazky s privatizovaným majetkem.“

„Práva z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví se převádějí na základě smlouvy uzavřené mezi nabyvatelem a podnikem.“

tím, že nekontrolovalo splnění úkolů uložených s. p. v souvislosti s převodem privatizovaného majetku a závazků na FNM rozhodnutími ministra průmyslu, později ministra průmyslu a obchodu o převedení části majetku na FNM, o změně a určení základního předmětu činnosti a jmění a o ukládaných povinnostech ředitelům s. p. (zejména zpracování mimořádné účetní závěrky, zabezpečení smluvních převodů práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví a písemné oznámení této skutečnosti zakladateli do 5 dnů od převodů práv). Dokladem toho jsou zjištění uvedená v bodech B2 a B3.

3. MPO porušilo ustanovení § 20 odst. 2 zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku, které mj. stanoví:

„Polovinu členů rady do funkce ustanovuje a z ní odvolává zakladatel ...“,

tím, že

- u s. p. Kámen Třešť ustanovilo příslušnou polovinu členů dozorčí rady až v květnu 1996, v období let 1994 a 1995 nebyla rada ustanovena vůbec;

- u s. p. Modeta po ukončení pětiletého funkčního období dozorčí rady koncem roku 1995 neustanovilo příslušnou polovinu členů dozorčí rady.

Tento stav způsobil kromě jiného i to, že dozorčí rady nedohlížely na vedení a hospodaření s. p., a nebyla tedy projednávána ani roční účetní závěrka.

4. MPO nezabránilo nedostatkům uvedeným v části I. bod C a nedodržovalo ustanovení čl. I.3 a čl. I. 7 přílohy k usnesení vlády ČR č. 658, která mj. stanoví:

„Zakladatel žádost podniku posoudí a doporučenou žádost předá FNM. Žádost zakladatele musí obsahovat:

a) seznam subjektů, kterým zakladatel dotaci doporučuje ...,

b) stručné stanovisko k jednotlivým případům ...“

„Důvody pro zachování a financování zbytkových podniků sleduje kromě podniku i zakladatel ...“,

tím, že u s. p. nekontrolovalo účelnost požadovaných a skutečně vynaložených prostředků FNM. Rovněž bylo zjištěno, že MPO doporučilo žádosti s. p. TIBA, Grafia a Prefa Olomouc, aniž by podle příložených dokladů s. p. ověřilo odůvodnění žádosti.

5. Při kontrole bylo zjištěno, že k plnění úkolů privatizace, které byly uloženy vnitřními předpisy vlastním zaměstnancům (např. Opatřením ministra průmyslu a obchodu z prosince 1994), MPO využívalo firmy IPOZ a IKOZ a vynaložilo prostředky státního rozpočtu jak na platy zaměstnanců, tak na úhradu uvedeným firmám za provádění těchto úkolů.

Podle sdělení MPO měla být v souladu s uzavřenými smlouvami s IPOZ a IKOZ poskytována odborná pomoc při aktualizaci stavu majetku s. p., při postupném směřování k jejich zrušení bez likvidace, při posouzení činnosti s. p. z hlediska ekonomických a právních aspektů a při vypracování návrhů na řešení. Uvedené úkoly však nevybočovaly z rámce úkolů stanovených MPO právními předpisy a usneseními vlády ČR.

Dále bylo zjištěno, že s. p. rovněž uzavíraly smlouvy a dohody o pracovní činnosti na právní a ekonomickou agendu, tedy na stejnou činnost, která byla podle vyjádření MPO obsahem smluv s IPOZ a IKOZ. U kontrolovaných s. p. se však činnost těchto firem ve smyslu pomoci při řešení problémů, které se nepodařilo v rámci privatizace vyřešit, neprojevila. Naopak vzhledem k zjištěným skutečnostem lze konstatovat, že MPO neprokázalo účelnost činnosti externích subjektů, která by měla vyústit ve vytváření zpětné vazby a zobecnění problémů a na základě toho umožnit MPO stanovení potřebných opatření.

V této souvislosti je nutno uvést, že na MPO se vztahuje také ustanovení § 232 odst. 1 zákona č. 65/1965

Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, které zaměstnavatelům ukládá povinnost zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru a jen výjimečně mohou za podmínek uvedených v odst. 1 písm. a) a b) uzavírat smlouvy s fyzickými osobami. Avšak o takové podmínky v tomto případě nešlo.

Shrnutí a vyhodnocení:

Kontrolou zjištěné skutečnosti jsou o to závažnější, že kontrolovaný vzorek 29 s. p. s hodnotou majetku k 31. 8. 1996 ve výši 161 251 tis. Kč představuje jen malou část z počtu 518 zbytkových organizací v působnosti MPO. Jedná se o organizace, které jsou zachovány z důvodu nedořešených nároků oprávněných osob nebo jiných důvodů a které až na výjimky nevyvíjejí výrobní, obchodní ani jinou podnikatelskou činnost. Celkem hospodařily zbytkové organizace (většinou s. p.) k uvedenému datu s majetkem státu v hodnotě 56 801 472 tis. Kč. Některým z nich byly poskytovány a jsou i nadále poskytovány finanční prostředky dotace z FNM. K 31. 8. 1996 byly na těchto 518 zbytkových organizací vyčerpány finanční prostředky dotace z FNM celkem ve výši 506 700 tis. Kč.

2. Provedená kontrolní akce prokázala četné nedostatky a to:

- při hospodaření s majetkem státu (viz body A1 až A5) s. p. odprodávaly majetek státu s vyšší zůstatkovou hodnotou než 15 000 Kč bez udělené výjimky vlády ČR, nevymáhaly pohledávky státu a při pronájmu nebytových a bytových prostor pronajímaly tento majetek v rozporu s právními předpisy;
- při převodu majetku státu na FNM (viz body B1 až B3) s. p. nevymezily v aktualizovaných p. p. veškerý majetek a závazky, takže po provedeném převodu na FNM zůstávaly u s. p. závazky, které věřitelé s. p. úspěšně uplatnili. Protože s. p. neměly k úhradě závazků, úroků a penále z těchto závazků žádné zdroje, uhrazovaly je z finančních prostředků dotace z FNM. Nebyl vždy dokončován proces převodu práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, při převodu těchto práv nebylo využíváno ocenění těchto práv a práva byla převáděna smlouvou bezúplatně. To všechno bylo v některých případech důvodem k oddalování ukončení činnosti s. p. bez likvidace a popřípadě k nadbytečnému čerpání finančních prostředků dotace z FNM;
- při hospodaření s finančními prostředky dotace z FNM (viz bod C) s. p. tyto prostředky vynakládaly neúčelně, nehospodárně a neefektivně na úhrady, které s účelem poskytnutých prostředků nesouvisely (půjčky), nebo na úhrady činností, které byly hrazeny ještě z jiných prostředků, nebo na úhradu závazků, které byly v rámci privatizace převedeny na FNM a dále na nabyvatele privatizovaného majetku;

- při účtování (viz body D1 až D7) s. p. v některém období účetnictví vůbec nevedly, nebo vedly, ale neúplně, neprůkazně a nesprávně.

Zjištěné skutečnosti svědčí o nízkém právním vědomí odpovědných pracovníků. U s. p. nebyla v této souvislosti zjištěna kontrolní činnost ze strany MPO. Vzhledem k vysokému počtu porušení v tak malém vzorku je pravděpodobné, že i v ostatních zbytkových s. p. je stav dodržování právních předpisů neuspokojivý.

3. Kontrolou zjištěné skutečnosti u FNM jsou uvedeny v části II a dokládají některé nedostatky při realizaci privatizace, jako je nedodržení schváleného p. p. a nepřevedení veškerých závazků při převodu privatizovaného majetku na nabyvatele. FNM často pověřoval ředitele s. p. výkonem převodu majetku státu, a to i tehdy, kdy tento ředitel byl zároveň statutárním orgánem společnosti nabyvatele privatizovaného majetku.

4. MPO se samo, jak je patrné z části III, dopouštělo porušování právních předpisů a svou nečinností nezabránilo jejich porušování kontrolovanými s. p.

Věcně nekontrolovalo aktualizované podklady předkládané s. p. co do úplnosti majetku a závazků, ocenění práv, metodicky nezajistilo převod práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, neprovéřovalo splnění rozhodnutí ministra, ve kterém se s. p. ukládaly úkoly k převodu privatizovaného majetku.

Nejmenováním členů dozorčích rad se MPO zbavovalo možnosti kontroly vedení a hospodaření s. p., nezajistilo včasnost a správnost údajů o změnách s. p. v obchodním rejstříku, ne zcela odpovědně schvalovalo žádosti s. p. o poskytnutí finančních prostředků dotace z FNM, nedbalo na účelné vynakládání těchto prostředků a samo nevyužívalo rozpočtové prostředky státního rozpočtu hospodárně a efektivně tím, že úkoly uložené vlastním zaměstnancům přenašelo smlouvou na cizí firmy.

MPO neplnilo důsledně povinnosti vyplývající pro něj z funkce zakladatele. Již v případě kontrolní akce č. 95/33 - „Kontrola privatizace majetku státu, k němuž vykonávají právo hospodaření organizace v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu“, MPO odpovědnost v plné výši odmítlo s poukazem na samostatnost s. p. To však nelze přijmout, neboť zjištěná porušení s. p. se nevztahovala k jejich podnikatelské činnosti, kde je nutno samostatnost s. p. plně respektovat, ale k jejich privatizaci a hospodaření po převodu převážné části majetku na FNM, popřípadě nabyvatele privatizovaného majetku. V tomto období se ve skutečnosti nejednalo o samostatný podnikatelský subjekt, ale o správce zbývajících majetku státu do zrušení s. p. bez likvidace. Na oblast privatizace a na toto období se vztahují právní předpisy a usnesení vlády ČR, které ukládají MPO jako zakladateli s. p. zcela konkrétní povinnosti.

Kontrola výkonu hospodaření s majetkem státu u zbytkových s. p. měla být MPO prováděna o to intenzivněji, čím více byla správa majetku s. p. svěřována ředitelům s. p. a členům statutárních orgánů nabyvatele privatizovaného majetku v jedné osobě.

5. Zjištěná porušení právních předpisů dokumentují naléhavou potřebu přijetí zákona o státním majetku a jeho správě. V důsledku absence takového zákona a v důsledku nemožnosti uplatňování některých ustanovení zákona o státním podniku, vyhlášky o hospodaření s národním majetkem z roku 1988 a z velké části zrušeného hospodářského zákoníku je ochrana státního majetku u s. p. nedostatečná. Teprve po schválení zákona o státním majetku a jeho správě bude vhodné novelizovat i zákon o státním podniku.

Příznačné pro průběh převodu majetku v resortu MPO je značný počet převodů práv průmyslového

a jiného duševního vlastnictví, které však není nijak zvlášť metodicky (ze strany MPO) a právními předpisy upraveno, i když jsou práva v některých případech vysoce oceněna. V takových případech přichází stát bezúplatnými převody o značné částky.

Rovněž je třeba legislativně upravit, vzhledem k dosud velkému počtu zbytkových s. p. v resortu MPO, rozpor mezi ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku, podle něhož je s. p. „výrobce zboží (výrobky, práce a služby), který svou podnikatelskou činnost provozuje samostatně na základě hospodaření na vlastní účet“ a zápisy do obchodního rejstříků, kde se jako předmět činnosti uvádí

- správa zbývajících majetku,
- vypořádání hospodářské činnosti,
- provedení smluvního převodu práv průmyslového a jiného duševního vlastnictví.